Ч. 186 (10.569). Львів, субота 22. серпня 1925. Поштову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—3 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 СОТ.

Справа, яку відкладають.

Розмови Франції з Англією про гарантійний пакт ідуть уже гладше, ніж раніше, але тільки тому, що в них промовчується ті неприємні теми, при яких і так, раніше чи пізніше, доведеться вчорашнім союзникам пересваритись. Одною з таких тем є відношення Франції до Польщі як до своєї союзниці.

Скільки чорнила витратила французька та польська преса на запевнення, пояснення та докази, що союз Франції з Польщею є закріплений Версальським договором, що нарушення цього договору це невідхильна нова війна з Німеччиною, що якнебудь спроба Німеччини „виправити" свої східні кордони це загроза европейського миру, то-що. Нарешті Бріян та Чемберлен сказали собі в Льондоні так: „відложім цю болючу справу на пізніше і побалакаймо про принціпи гарантійного пакту". І розмова була щира, коротка та зворушуюча, мов зустріч королівської пари по піврічнім вакаційнім розстанню і перед новим піврічним розстанням. Европа знає ще раз, що Англія та Франція хотять миру, ще з міцною забезпекою, — що до цього складного підприємства треба конче втягнути Німеччину, хоча би вона була тричі така несимпатична для Франції і така небезпечна для Англії як нині є і врешті, що як довго всі не сядуть за столами в Женеві, до цього часу нічого не можна сказати як виглядатиме бажаний мир та його гарантії.

Отже: не маємо ще ніяких реальних проєктів гарантійного пакту. Зате чуємо сотий раз тезу, що Франція не може при гарантійнім пакті зріктись права перекинути свої війська через німецьку територію на поміч Польщі, а Польща не може зріктись обовязку боронити майбутнього миру в тих кордонах, які надав їй Версальський договір. Франція стоїть на становищі, що кожна спроба Німеччини нарушити демілітаризацію рейнської смуги автоматично веде за собою виступлення Франції, а тим самим і Англії, яка забезпечує договір. Англія, яка до цього часу рішуче противилась такій своїй співучасти, тепер готова згодитись, щоби в гарантійнім пакті зясували точно в яких випадках вона має виступити (напр. масова навала німецького населення в Рейнщині; наступ на французьку територію).

Питання про безпосередну мілітарну поміч Франції її східним союзникам: Польщі та Чехословаччині, поміч без попереднього дозволу Ліги Націй, стане найбільшим „цвяхом" конкретних розмов про загальний гарантійний пакт. Воно є до нині цією нещасливою справою, яку вирішують найкраще та в найкращій згоді, коли її відкладають. Англія робить це з повною свідомістю того факту, що в цій справі назріває щораз більше болячка спричинена надто великими апетитами малих держав, що засіли спільно до мирового столу у „Зеркальній Салі" Версалю. Франція все ще має надію поладнати її якимись гнучкими стилістичними формулами. Польща обуюється, що славна 19. стаття „ковенанту" мала би дати дозвіл Німеччині на переоцінку деяких „небезпечних для миру пунктів" Версальського договору, а Німеччина мовчить, повторяючи собі в думці цю статтю.

Але з одного боку ця темна атмосфера ясна: що або Версальський договір є актом мудрости, який творить підставу миру — а тоді вистарчить вказати на істнуючі благодатні його наслідки або він є плодом страшенно хаотичної праці не завсіди реальних дипльоматів і тоді його треба завчасу направити. Коли-ж замісць направити слабі його місця — відкладуть його всього, щоби ратувати ці одиничні промахи, тоді весь европейський мир лишається тим, чим є нині: недугою, яку відкладають лічити, щоби не ствердити її безнадійного стану.

Обіцянки в Обіцяній Землі.

З приводу сіоністичного конгресу.

2. Слабі вигляди на еміграцію.

Палка дискусія віденського сіоністичного конгресу буде невпинно кружляти довкола факту, від якого палестинська політика входить у нову стадію. Це призначення Англією нового „надкомісаря" Палестини. По лібералі, Жиді та „цивільній" людині сері Самуелю прийшов чистокровний Англієць та полевий ґенерал: льорд Плямер. Бувший командант Мальти, двічі командант англійської армії у Франції, раз в Італії та на Рейні. Цим призначенням Англія зовсім недвозначно підкреслює головно вагу, яку привязує до Палестини: як стратегічного пункту у своїй кольоніяльній політиці.

Ця нова стадія англійської політики в Палестині є тільки послідовним продовженням ідеї, щоби поволі пересунути центр своєї діяльности між Середземним морем і перським заливом з Каіра до Єрусалиму. Коли в березні 1922 р., Англія мусіла проголосити незалежність Єгипту, її влада там стала з цього часу під вічним питайним знаком. Одночасно від менту призначення першого палестинського комісаря, обставини в Палестині змінились чимало. На місці 66.000 бідних, виголоднілих Жидів, що займали не повних 400 квадр. клм. — нині є там 120.000 Жидів з 900 квадр. клм. і невпинним місячним зростом по 2000 нових імігрантів. Правда: це лише 14 проц. національна меншість у порівнанні з цілим населенням, але вже добре загосподарована, з міцною організацією і поважним елементом першорядної інтелігенції, на дуже високім інтелігентнім рівні.

Коли вийти з цих двох фактів: нової організації влади в Палестині Англією і нового стану господарської та духової організації самими Жидами, проблема сіоністичної діяльности стає майже трагічною. Перед сіоністами стоїть дилема: або всякою ціною, без огляду на становище Англії до Палестини, продовжувати далі свою пропаганду в обороні ідеї самостійної жидівської держави в Палестині, або нині зріктись її. Англія прийняла у якийсь мент сіоністичну ідею для оборони власних інтересів; сіоністи мусять приняти нині ідею Англії, в обороні її інтересів. Англія це передбачила і тому не потрібує вже скривати своїх дипльоматичних заходів на шляху до власних плянів. Порозуміння Жидів з Арабами є виключене. Останні роки їх суперництва в Палестині тільки загострйли конфлікт, який, можна сподіятись, у майбутньому зростатиме на далі. Араби є войовничим народом, а не мирним і їх чисельна та територіяльна перевага дає їм усі дані для продовжування війни з жидівською Палестиною. Англія, як про це Жиди мали змогу вже переконатись, не має охоти загострювати свого притаєного конфлікту з Арабами, а хоче тільки покористуватись Жидами як одним з елементів противаги їх національним змаганням. Досить пригадати арабські демонстрації підчас останнього побуту Бальфура в Палестині, щоби зрозуміти настрій між Арабами і супроти Англії і супроти жидівської держави.

Навіть деякі сіоністи вже нині зрозуміли, що ідея, яка лежить їм найбільше на серці: творення жидівської держави звязана з клубком помотаних ниток кольоніяльної політики. Чи можуть вони нині мріяти про дійсне захоплення у свої руки влади в Палестині? Чи захопивши її зможуть рішитись на невпинну війну з Арабами? Чи сама територія Палестини помістить таку скількість міліонів Жидів, щоби їх панування там могло назватись хутко бодай нещасливим терміном облудної дипльоматії „станом посідання"? Полишаємо вже на боці питання, наскільки Жиди-емігранти, приїзджаючи до Палестини з капіталами зможуть найти для цих капіталів таку корисну льокату, щоби їх приклад став невпинно заохочуючим для нових, які мали би вертатись до „Обіцяної Землі".

Ніхто не може підозрівати нині нас, Українців, у ворожім становищі до руху, який має на меті розбудити свідомість національної окремішности Жидів і покласти підвалини їхньої самостійної держави. Інтереси Палестини та України ні в однім пункті не перехрещуються. Вони могли би перехрещуватись хіба в однім пункті, колиб Крим мав стати новою Палестиною. Асиміляційний рух Жидів був майже завсіди деморалізаційним явищем, головно на українських землях під чужинецькою владою, тому, що його підставою були мотиви сумнівної моральної вартости. Та нічого не вдієш: фактів не зміниш. Нинішний еміграційний жидівський рух може бути висліджом найідеальніших мотивів, одначе він має мало даних, щоби вирішити той бік справи, який найбільше цікавить такі народи як наш: облекшити економічний стан наших земель масовою еміграцією Жидів. Процент жидівського населення на наших землях є такий великий, а процент можливої жидівської еміграції з них буде такий невеличкий, що жидівська еміграція до Палестини не дасть повної розвязки т. зв. „жидівського питання" на наших землях.

Хто зна, чи весь сіоністичний рух не є нині фантастичною спробою завернути на батьківщину нарід, який на протязі довгих століть відійшов від цієї батьківщини занадто далеко духово та матеріяльно. Найбільшим сумнівом, який підгризає, мов черваk, коріння цього руху є питання, чи Жиди в силі жити на своїй нововіднайденій землі самою цією землею, а головно: — сами з себе та між собою? Для цього вони мусять радикально переродити найосновнішу рису своєї психольоґії, народу, який живе століттями торговлею, між иншими народами.

Конґрес „Міжнародньої Студентської Помочі".

Женева, 10. серпня 1925.

Між 4—12 серпня ц. р. відбулася в Женеві-Жексі (Швайцарія-Франція) цегорічна конференція світового студенства, що є заступлене в „Міжнародній Студентській Помочі" (Світова Федерація Християнського студентства). Ця організація заснована в серпні міс. 1920 року, як „Европейський Студентський Допомоговий Фонд", і від того часу несе в міру своїх сил всебічну поміч (головно матеріяльну та академічно-культурну) світовому студентству, а в першу чергу студентам найбільш зруйнованих підчас великої війни країн. Українські студенти на Радянській Україні користувалися протягом року допомогою від цеї організації, але в минулому року ця акція була припинена з огляду на труднощі, які завдавала влада функціонарям Евр. Студ. Доп. Фонду. Студентство на Зах. Землях України не спромоглось виконистати як слід для себе поміч з боку цеї організації, хоча попередня конференція (в 1924 р., що відбулась в Ельмав — Баварія) ухвалила допомогти „студентству Західних Земель України, яке належить до Центрального Союза Українського Студенства (ЦЕСУС-а). Наші студенти на чужині часто користувались поміччю від цеї організації, а в першій мірі студенти у Відні, Берліні і в Празі. Гаслом цеї організації є „ut omnes unum sint" (щоби всі були одно) і, працюючи на принципах взаїмного пізнання та порозуміння, студентство старається в цій організації усувати всі перешкоди для позитивної спільної співпраці.

Централя Міжнародньої студентської помочі перебуває в Женеві та має свої філії у всіх країнах світу. На чолі організації стоїть п. Конрад Гофман, що вже від 1920 року працює поміж студентством та для студентства. Заступлене в цій орга-

нізації*) світове студентство можна поділити на дві категорії (відповідно до їх матеріяльної участи в МСП.), а саме на тих, що: 1) дають гроші для удержання організації та для несення помочі незабезпеченому студентству, 2) побірають гроші як допомоги, позички і т. д. До першої категорії належить студентство 36 держав, до другої під цю пору в першій мірі Українці, Грузини та Москалі (московські студенти перед кількома місяцями передали в розпорядження МСП. невеличку суму грошей, як пожертву) та ще деякі, які лише часом потрібують помочі (ранійше 19 націй). Важною галузею діяльности МСП. є підтримування культурної співпраці світового студентства. МСП. має свій орган, місячник „Vox Studentium", в якому час від часу містить замітки та статті про українське студентство та взагалі про Укоаїну. Протягом останнього року МСП. увійшла в безпосередні зносини з „Міжнародньою Студентською Конфедерацією (CIE.) в Міжнароднім Бюром Праці та поширивши свою діяльність на культурнім полі, починає відгравати значну ролю в житті академічного світа (студентів та професорів). В МСП. є заступлена професура цілого світа — лише українських професорів ця организація ще не бачила. Найбільш помітними в МСП. є впливи Американців, Німців та Англійців, які фактично провадять цілу акцію та дають засоби до ведення діяльности самої организації.

Ці замітки про МСП. необхідно було подати до відома, щоби пізнійше можна лекше зрозуміти той чи инший факт з перебігу самої конференції.

Цьогорічна конференція МСП. ще на весні біжучого року викликала велике зацікавлення серед зорганізованої академічної молоді цілого світа, бо в звязку з реорганізацією бувшої „Европейської Студентської Помочі" повстали перед розбудованою организацією нові проблеми ширшого значіння, головно щодо міжнародньої співпраці. Поодинокі студентські централі підготовили матеріяли для всестудентської виставки, яка була заповіджена, як перманентна виставка в Женеві, але з огляду на брак помешкання і ин. труднощі відбулась в Жексі (Франція) з тим, що перманентна виставка буде відкрита в Женеві при кінці цього року. ЦЕСУС рівнож звернув належну увагу на справу виставки і наслідком цього, згідно з обєктивним признанням більшости чужинців та президії МСП. — виставка українського студентства в цьому році була найцікавійшою та найліпшою, Слідуючим найцікавійшим відділом був відділ німецького студентства. Досить велику виставку влаштувало жидівське студентство. Для влаштування виставки конференція покликала до життя спеціяльний комітет, до якого обрала: Англійця, Австрійця, Естонця, Німця, Українця (Микола Масюкевич) та Югославянина. Найбільше зацікавлення у чужинців викликали ручні вироби (гуцульські) зі Львова, вишивані експонати зі Львова, Відня та Праги, солідно виконані діяграми з діяльности Української Господарської Академії в Подєбрадах та артистично виконані дві великі мапи (на першій була подана схема организації ЦЕСУС-а та розміщення українського студентства, на другій були представлені всі українські високі школи та таблиці з окладинками преси українського студентства.

Натовп чужинців перед нашою виставкою бував до того великий, що президія конференції (виставка знаходилась у великій салі в будинку мерії в м. Жексі — там рівнож відбувались пленарні засідання) часом примушена була переривати засідання, щоби втихомирити відвідувачів нашої виставки, що голосно висловлювали своє вдоволення і захоплення експонатами. На деякі ручні вироби чужинці поробили численні замовлення через українську делегацію, головно щодо вишиваних експонатів (сорочки, суконки, рушники і т. д.)

Склад делегації ЦеСУС-а був значно менший, ніж инших делегацій, але всеж делегація складалась зі шести членів. Офіційними заступниками українського студентства були: Вітошинська Дарія, магістер фарм. та студ. філ. (з Відня), Масюкевич Микола, студ. інж. та філ. (з Праги) і Рудий Лесь, канд. філ. (з Відня). Делегатами в характері гостей були студ.: Вітошинський Юрко та Орелецький Василь. Крім того в склад делегації увійшов в характері співробітника інж. Петро Ковалів (з Женеви). Провід делегації мав студ. М. Масюкевич, секретарем делегації була студ. Д. Вітошинська. Всього в конференції взяло участь біля 250 делегатів від 28 держав, в тім числі рівнож кілька представників студентства чорної та жовтої раси.

Святочне відкриття конференції відбулось дня 4. серпня в „Victoria-Hall" в Женеві. Почесний предсідник конференції президент Швайцарської республики Г. Мотта в змістовій промові зясував ідеали молодого покоління та його змагання до правди і справедливости. Ректор Женевського університету проф. Г. Вернер в своїй привітальній промові підніс значіння организації „Міжнародньої Студентської Помочі". Дальше йшли привіти від швайцарського й французького студентства, та від студентства цілої Америки, Азії, Африки й Европи.

Програма святочного відкриття містила в собі також музичні продукції на органі у виконанню проф. О. Барблана та декілька хорових точок.

По обіді учасники конференції відвідали Секретаріят Ліги Націй, де поодинокі референти Ліги Нації відчитали інформативні доклади про біжучу працю Ліги.

Протягом того-ж дня делегати віїхали спеціяльним потягом до Жексу.

З дальших рефератів, що були відчитані притягом слідуючого дня, належить відмітити надзвичайно змістовий доклад Монсіньора Зайпеля (був. премєра Австрії) про підстави міжнародньої співпраці і корреферат д-ра Кольбе на цю-ж саму тему. Провідною думкою цих рефератів булаб слідуюча теза — „ліпше менше балакати про міжнародню співпрацю, а більше робити у себе на батьківщині для розвитку тоїж самої міжнародньої співпраці. В першу чергу потрібно старатись усунути ті перешкоди, що не сприяють мирному співжиттю поодиноких націй". Ця теза пізнійше лягла в основу праці комісії, що займалась питаннями меншостей і нераз підчас конференції була ілюстрована доказами з життя українського народа.

Протягом слідуючих днів працювали комісії, у яких з рамени української делегації були відчитані слідуючі реферати: 1) „Студентство і Нація", 2) „Сучасна система навчання та виховання на Радянській Україні", 3) „Дещо про Українське Високе Шкільництво на Західних Землях України та на еміграції", 4) „Економічне положення українського студентства", 5) „Перспективи українських абсольвентів-емігрантів".

З надзвичайним захопленням прослухали чужинці реферат (написаний п. Ю. Сірим) про „сучасну систему навчання та виховання на Радянській Україні". Вслід за цим посипались запити, прохання інформаційної літератури і т. д., а це дало делегації змогу належно інформувати чужинців.

Більшість чужинців одержала спеціяльно видану в Празі брошуру на франц. мові, а деякі чужинці часом навіть показували нашим делегатам брошуру про відносини в Польщі, яку видали перед двома місяцями українські емігранти у Відні (на фр. мові).

Протягом кількох днів працювали комісії; 1) „Економічно-самодопомогова діяльність", 2) „Підстави міжнародньої співпраці", 3) „Університетські ідеали" та 4) „Комісія для студентів-емігрантів".

Перша комісія займалась виключно конкретними питаннями про несення студентству помочі. Як принціп для несення помочі студентству, приняла конференція ухвалу, згідно якої поміч належить в першу чергу самодопомоговим студентським организаціям та підприємствам (прим. харчівням, кооперативам, крамни-

*) Для скорочення ми будемо вживати скрізь перші літери назви организації — МСП.

О. Саліковський. 3)

Посольство української держави до Галичини.

(З недавнього минулого).

(Продовження.)

Д. Палтов страшенно зніяковів, почав складати вину на Ігоря Кістяковського; але не скінчивши своїх пояснень, зірвався з місця, кудись побіг і зараз таки повернувшись сказав, що мене вже чекає у себе в кабінеті п. гетьман*).

Я увійшов у добре знайомий мені червоний кабінет. Колись, років 14 перед тим, у цім самім кабінеті мені довелося проводити досить неприємну балачку з генералом Клейгельсом, тодішнім київським, волинським та подільським генерал-губернатором; після того, в 1917 році, сам я, яко губерніяльний комісар Київщини, урядував у цімже кабінеті місяців зо три; ще пізнійше, у початку 1918 року, доводилося мені заходити сюди для службових доповідів та розмов з В. К. Винниченком і В. Голубовичем; а тепер ото в кабінеті за столом сидів генерал в російській уніформі „конвоя Єго Велічества", що сім місяців тому став головою Української Держави... Забігаючи наперед, зазначу, що ще через кілька місяців у тім самім кабінеті засідала головна київська „Чека", а в роскішнім садку під вікнами провалилися розстріли. Тепер ні чудового кабінету, ні палати взагалі нема: большевики її спалили.

П. Скоропадський не тільки в приватнім, але й в офіціяльнім житті тримався дуже пристойно й просто. Жадної пихи та урочистости в гетьманських приняттях не було, і їх не можна навіть порівнювати з приняттями хочаб тогож таки Клейгельса.

Привітно стрінувши мене та запросивши сісти, гетьман розпочав розмову в такім характері, ніби-то питання про мій виїзд до Галичини в якости посла є остаточно вирішеним; але я поспішив цьому заперечити.

— Вибачте, пане гетьмане, але тут очевидно зайшло непорозуміння. Перш за все як би я навіть бажав і мав змогу взяти на себе таке поважне доручення, як представництво Української Держави у братній Галичині, то висловив би свою остаточну відповідь лише тоді, колиб дістав на це дозвіл від своєї партії і згоду на моє призначення від Національного Союзу. Без такої згоди моє представництво навряд навіть чи малоб поважне значіння у Львові, де з нашим Національним Союзом рахуються в кождім разі не менше, ніж з урядом.

Гетьман поставився до моєї заяви дуже уважно і зі свого боку висловив, що цілком з моїми міркуваннями погоджується і доручить п. Палтову „зараз таки перебалакати з цього приводу по телефону з Володимиром Кириловичем" — себто з Винниченком, що стояв тоді на чолі Національного Союзу*).

— Я певен, додав він, що з цього боку відносно вас жадних перешкод не буде, бо я знаю, як до вас ставляться проводирі Національного Союзу; а згоду головного комітету вашої партії ви теж можете одержати сьогодня.

— Так, пане гетьмане, але це ще далеко не все. Дуже поважною перешкодою для моєї згоди з вашою пропозицією уявляються події останніх днів. Дозвольте висловитись цілком отверто. Не далі як позавчора в газетах надруковано справоздання про зїзд землевласників, майже виключно дідичів-Росіян, і зазначено, що на зїзді виступали ви, а за вами лідер чорної московської сотні Пуришкевич, який проголосив тут, у серці самостійної України, гасло єдиної неподільної Росії. І вам і д. Пуришкевичеві поміщицький зїзд вчинив одинаково гучні овації, і це зробило на українське громадянство надзвичайно гнітюче враження, котре — можна бути певним — матиме для вас, пане гетьмане, дуже немилі наслідки. Неприємно мені це зазначати, але я мусів би знати відношення уряду до виступу Пуришкевича на київському зїзді та до його промови.

Скоропадський страшенно захвилювався.

— Мерзавці! Цеж інтрига! Наші поміщики нічому не навчилися, вперто стоять на своїх колишніх позиціях і випустили отого клоуна, щоб зробити мені прикрість. Учора я викликав президію зїзду, і поспитайте Палтова, як я їх лаяв за оту гидоту, що вони вчинили. Чиж треба запевняти, що я не маю й не можу мати нічого спільного з Пуришкевичом? Про єдину неподільну Росію, само собою зрозуміло, не може бути жадної гадки. Правда, що тепер вже дехто починає міняти фронт. Навіть Німці перефарбозуються, й учора граф Беркгейм*) у балачці зі мною цілком несподівано докинув, що добре булоб, як би Україна федерувалася з Росією. Цеї думки Німці ще ніколи не висловлювали, і я почав уважно прислуховуватися, що то він ще заспіває в цім напрямі. Але конкретно він нічого певного не висловив. Чую я також, що й Антанта симпатизує федерації, але для мене це абсолютно неприємлема політика, бо я добре розумію, що то булаб за федерація з Московщиною, кудиб вона припровадила нас. Цеж булоб старе ярмо. Про федерацію з Московщиною Україна тепер і мислити не повинна. Може за кілька років, коли ми станемо міцнійші, таке питання й буде вчасним — цього я не знаю, але тепер... Як би тепер взяли перемогу прибічники федерації, то я зараз би вступився з свого місця, зараз би вступився!...

(Продовження буде.)

*) Я тодіж таки (себто в близщі дні) записав головні моменти своїх розмов з міністром гетьмана і з самим Скоропадським, а також деякі инші факти і тепер переказую їх не тільки з памяти, але і з того, що було тоді зафіксоване (диви між иншим ч. 12. „Трибуни" за 1919 р.) — О. С.

*) Незадовго перед тим В. Винниченко особисто познайомився з Скоропадським, будучи у нього разів зо два в справах Національного Союзу та українського уряду. — О. С.

*) Радник німецького посольства у Києві, заступник бар. Мума.

ння, ощадно-позичковим касам, робітним і т. д.) Друга комісія („Університетські ідеали“) висвітлювала положення високого шкільництва у поодиноких націй. Українська делегація спеціяльно порушила справи У. В. Ш. у Львові та університету в Черніцях. Після довгих та гострих дебат більшість погодилась на тому, що дотичні студентства (Поляки, Румуни і т. д.) повинні на слідуючій конференції (відбудеться за рік в Югославії) подати докази своєї праці в напрямі усунення переслідування високого шкільництва національних меншостей в деяких державах.

Найважнійшими питанями в комісії для міжнародної співпраці були: а) проблема рас і б) питання державних меншостей. З приводу цих питань конференція ухвалила цілу низку резолюцій,*) приняавши, як основу, слідуюче: „Розгляд питання меншостей виказує конечність негайної зміни політичного, економічного та соціяльного положення меншостей в поодиноких державах“. Крім того конференція проповує пануючим націям поробити кроки для переведення ревізії корзонів і цим виказати, що вони мають добру волю супроти меншостей. Комісія зібрала багато цікавих матеріялів про сучасне положення меншостей в поодиноких державах, які будуть використовуватись в пресі та перед відповідними чинниками.

В комісії для студентів-еміґрантів, в якій брали участь: 5—7 Москалів, не прихильні до нас Югославяне та польська делегація в повному складі (яка, зрештою, весь час виглядала на конференції дуже мізерно), заступникам української делегації довелось перебороти чимало трудношів, щоби поставити питання допомоги українському студенству, як окрему точку. Українська делеґація в цій комісії поставила свій проект несення дальшої помочі еміґрантському студентству. Цей проект знайшов особливу поміч в американського та англійського студентства та майже в цілости зістав прийнятий. Рівнож Українці запропонували надалі допомагати студентам в характері довготермінових позичок (які мають бути передані незабезпеченому студентству по закінченню студій в міру поліпшення матеріяльного положення), а не в характері неворотних допомог, як це було дотепер. Згідно з пропозицією Українців дальша поміч від МСП. має уділюватись студентству в першій мірі через студентські організації (прим. через „ЦЕСУС“). Значний рух на комісії викликали інформації про положення студентства на УВШ. у Львові. Один з делеґатів (Американець) ніяк не міг заспокоїтись та все жадав обговорення цеї справи в окремій точці, але, коли справа до того загнилась, що польські делегати демонстративно вийшли — комісія відложила справу, щоби уникнути поважних конфліктів. Цікаво, що в цій комісії Американці дуже часто дивувались, коли чули інформації про українську еміґрацію в Америці. Найменше всього, мабуть, сподівались вони довідатись на конференції в Европі про те, що в Америці також є українські студенти, українські школи і т. д. Слід би було, здається, нашим землякам в Америці та в Канаді звернути на це більшу увагу. Комісія ухвалила продовжувати далі допомогову акцію для грузинських, українських та московських студентів на еміграції.

Побіч ділових засідань конференції відбулись ріжні приняття, екскурсії, спортові вправи і т. д. Українці, завдяки численному складові делегації, мали змогу поінформувати про українські справи більшу скількість чужинців та нав'язати з багатьома студентами особисті приятельські зносини. Підчас конференції Українці співпрацювали в тісному контакті з кількома делегатами, передовсім з англійською, чехословацькою, швецською, мадярською, німецькою, швайцарською, грузинською та з частиною французької делеґації.

Ч—н.

*) Ці резолюції будуть докладніше подані в ч. 8. журналу „ЦЕСУС-а“ „Студентський Вістник“.

По широкому світі.

XIV. конґрес сіоністів у Відні розпочався у присутности 300 делегатів і кількох тисяч гостей промовою президента світової сіоніст. органів. д-ра Вайцмана на тему поступу сіонізму. Міністер Реш повитав конґрес іменем австр. уряду, віденський надрабін д-р Хаєс виголосив відчит на тему „Сіонізм як проблема світа“, а голова сіоніст. ґрупи Австрії витав конґрес як господар. На перше засідання явились репрезентаційно ґенер. комісар Ліґи Націй Ціменман, презид. поліції (б. канцлер) Шобер і майже весь дипльомат. корпус. Наради трівати́муть до 20 ц. м.; були поголоски, що в звязку з демонстраціями закінчать конґрес швидше, але цьому офіц. заперечено.

Конґрес французьких соціялістів виступив проти мароканської політики уряду Пенлєве, називаючи її реакційною та відмовляючи своєї підтримки. Щоби вести дальше війну в Мароко, Пенлєве примушений шукати підтримки у правиці.

В Марокко розпочалася французька офензива. Марш. Петен виїхав туди з місією перейняти військову владу, з залишенням адміністр. і політ. влади в-руках марш. Ліоте.

Вибрано данциґський сенат в складі 14 нових сенаторів, з яких сім — включно з віцепрезидентом — належить до соц.-дем. партії. Кріза сенату не торкалася посади през. Зама.

Стан облоги у Відні.

Крїваві антисемітські демонстрації з нагоди сіоністичного конґресу.

Австрійський уряд ґарантував Орґаніз. Комітетові сіоністичного конґресу безпеку конґресу і його гостей і цю обіцянку рішив дотримати за всяку ціну. З другого боку націоналістичні німецькі організації не мали ніякої охоти відмовитися від спроб розбиття конґресу теж за всяку ціну — наслідком чого Відень перетворився у воєнний табор і в арену кривавих сутичок.

Ціле середмістя оточено густим ланцюхом пішої і кінної поліції, озброєної в ґранати й машинові кріси. Всілякі збори й маніфестації заборонено. У відповідь „Гакенкрайцлери“ оголосили, що коли уряд не відкличе цеї „провокаційної“ заборони й не приверне містові нормального обличча — вони не ручаються за спокій. Одночасно нім.-нац. партія видала відозву проти відкритого в понеділок XIV. сіоністичного конґресу.

Тогож дня зібралося на Ring-у 10.000 антисемітських маніфестантів. Серед окликів найгорячійше лунало гасло: „геть з жидами до Польщі“! Товпа домагалася від уряду розпорядження про масове виселення Жидів з Відня і Австрії. В перепалці з поліцією ранено кільканайцять осіб з демонстрантів, ще більше поліцаїв. Біля Бургтеатру демонстранти почали будувати барикаду; вибито вікна в кількох жидівських центральних кавярнях і здемольовано силу крамниць у жидівській дільниці. Демонстранти стріляли до поліції й обкидали камінням двох учасників конґресу, що приїхали з Голяндії. Арештовано яких 150 осіб, із яких частину покарано з місця 8—14 дневним арештом, а частину передано судові.

Слідуючого дня, у вівторок, не зважаючи на надзвичайні міри, приняті поліцією і військом, на центр. вулицях і в поблизу концерт-гавз-у, де відбувався конґрес, почали знову збиратись маси демонстрантів. Ніякі зусилля очистити вулиці не вдавались. Прийшло знову до стрілянини з обох сторін, наслідком якої є кількадесять ранених. Арештовано загалом коло 1000 осіб. З провінції стягнено до Відня піхоту й артилерію.

Вуличні антисемітські демонстрації дають притоку до крізи уряду. Християнсько-сусп. парлям. клюб на надзвичайнім засіданню виступив проти надто гострої поведінки поліції, заявляючи, що неправдою є, наче би маніфестації були штучно організовані членами всіляких боївок, що прибули з Німеччини. Христ.-суспільники нарівні з всенімцями домагаються уступлення канцлера Рамека, закидаючи йому, що він не рахується з настроями населення та нарушує громадянські свободи. Канцер Рамек відкликується до цілого парляменту.

Криваві масові протижидівські демонстрації у Відні, якого населення є відоме з толєранції і гостинности, є показним доказом на загальний зріст антисемітизму в світі.

Відгуки дня.

Відрадні вісти.

Вертаються вже деякі наші паломники з Риму, мов птахи з вирію. Вертаються як не ті що виїхали — відсвіжені на тілі і души. Осмалило їх італійське сонце і погляди Італіянок, сполоскало їх Адрийське Море (з мила „Мута“) і римські Чічерони (з грошей) опяло їх широкко і солодке Кіянті.

Че на тілі...

А на души: Відговіли святий рік у святому місті під оком святійшого отця. Дістали відпущення всіх гріхів, до політичних включно, бо в цій матерії застерегла собі рішенню польська амбасада. Бачили правдивого папу римського і цілували перстень з правдивим самоцвітом.

Святійший отець у своїм незміримім милосердю, позволив оглядати себе з близька навіть греко-католицьким вірним, хоч фама про них ішла як найгірша. Хтож як не вони, отті нотоpичні бомбісти, револьверисти і шантажисти! Зроблять атентат, а потім запутують невинних львівських обивателів мойсейової віри в страшний і дорогий процес. Хтож як не вони кричать на весь світ що кривда їм діється, коли тільки приложити їм ніж до горла!! А прецінь кожний католик, а тимбільше „греко“, повинен брати собі за зразок ягня. Воно так тихо і смирно дає зробити з собою все, що тільки захоче різник!..

Святійший отець і син. І завдяки сьвятим о. Дженоккія простив Українцям гріхи. Дав себе оглядати і поцілувати навіть у перстень. Тимсамим припустив нас знову до ласки, а дуже можливо що вишле колись ще раз дорогого візитатора в галицькі джунглі. Може о. Дженоккі привезе йому тим разом кращі відомости, як ось недавно і тоді покажеться, що ко благодать, які сплили на гал. Українців зі святого міста, робить вже своє, впливаючи чудотворно на південних кочовників.

Покріплені вірою в щирі інтанції апостольської столиці вертають учасники паломництва на рідний смітник. Вертають зі співчуттям для всіх безсребреників, що сиділи на місці. Деякі з паломників парадують у „муссолінках“, бакенковатих шапках не звичайної форми і розказують дива про Рим, про Італію.

Кажуть, що святійший отець не міг знайти слів похвали для Українців і тому... не говорив з ними зовсім.

Зате польським паломникам ледви сказав півгодинну промову на прощання.

Ось що пише про це „Слово Польске“:

„Ojciec św. przyjął w poniedziałek 17. bm. polską pielgrzymkę i w przemówieniu swem wspomniał obszernie wypadki z przed lat 5, gdy przebywając w Warszawie słyszał huk armat i łączył się z Polakami w modlitwie o zwycięstwo Polski. W rocznicę cudu nad Wisłą Papież odprawił dla pielgrzymów osobne nabożeństwo“.

Галактіон Чіпка.

З нових подій та ідей.

Безмежно великий і безмежно малий світ.

2. Непримітно малі орґанізми.

На перший погляд може видатись, що живі орґанізми мають менш-більш означені межі, досить тісні. Одначе близча аналіза доводить до висновку, що т. зв. межі виявляють деяку еластичність, яка зміняється вже під впливом самого часу і умовин життя. Адже в давні геольоґічні епохи на нашій землі жили величезні дивогляди-потвори, які нині відтворює хіба уява поетів. Такими були морські та земні плазуни другої епохи, ящірки-риби, іхтіозаври, плєзіозаври, мозазаври, динозаври, що мали по 20—30 метрів довжини. Існували тоді літаючі плазуни, від яких виводяться нинішні птахи. Звірята на подобу слонів з третьої епохи, в роді динотерія мали з півсеми метра довжини і пять метрів висоти. У Патаґонії, — яка нині славиться ослами! — жили в еоценовій добі великанські птахи, завбільшки чотири метри.

Чому-ж ці великі звірі щезли? Чому вимирають нині такі звірі як слон та кит? Факт, що зимнокровні плазуни другої ери вимерли, можна подекуди розяснити тим, що вони не могли приноровитись до холоднійшого клімату, який заволодів на землі в пізнійшій ері. Деякі вчені взагалі розяснюють, що великі звірята вироджуються та вимирають в наслідок спеціяльної недуги „ґіґантизму“, яка є перепоною для продовження роду. Те, що людина нищить такі звірята більше як инші є другою причиною їх повільної загибілі.

На всякий випадок, факт, що в якийсь момент розвитку нашої планети могли появитись та існувати великан. орґ., є доказом, що розміри орґанізмів залежать від обставин часу та місця і що межі їх величини можуть бути сильно поширені. Чи можна нині твердити, що на планетах инших зоряних світів, ще нами недосліджених, нема таких живих великанів?

Як з одного боку телескоп поширив межі „безмежного“ в царині між-планетного і поза-планетного простору, так з другого: мікроскоп і ультра-мікроскоп відкрили нам невичерпані глибини в океані безмежно малих орґанізмів. В одній краплині води існують міліони інфузорій, менших як мікрон, а їх тягар є такий неймовірно малий, що міліярд цих мікроскопічних живин важить менше як один грам. Ці живинки наділені великим хистом орґанізації, деякі з них забезпечені навіть кременевим панцирем і є між ними породи, що мають більш як сто шлунків. Вони вічно рухаються, і невтомні у своїй діяльности, не знають ні сну, ні відпочинку. Деякі з них мають очі, зближені до зіниць. Якби поле їх зору було досить широке, то вони могли би запримічувати людей і тоді яке жахливе видовище бачили би ці інфузорії! „Це було би тоді так — пише Флямаріон — немов би мешканець Сиріюса взявши до рук Землю, Венеру та Марса, мов жонґлер у цирку бере кулі, щоби ними підкидати — нежданно явився перед нашими очима в просторі, — і закрив масою свого тіла половину зоряного неба“!

Та чи нема ще менших живин таких, які у відношенні до інфузорій булиб в такій пропорції, як вони до нас? Величина звичайних мікроб доходить до мікрона, себто тисячної частини міліметра. Та є ще ультрамікроби, яких через мікроскоп зовсім не видко, які легко переходять через фільтри і є джерелом ріжних недуг. Їх величину

означують частинами мікронів і вона може бути нищою як довжина світляної хвилі, себто 0.2 мікрона, а це межа, на якій предметів вже не можна схоплювати. Існують ще галапаси мікроб або „бактеріофаги“, вдесятеро менші як найменші бактерії, які можна бачити крізь мікроскоп. А проте вони більші як більшість відомих „недужих“ мікроб. Ідучи по цій лінії все далі й далі, доходимо до мікроорганізмів, яких величина знижується до категорії хемічної молекули. А чи не можна піти ще далі?

Дарма що фізика доводить нас нині до одиниць, яких не можна вже розкладати на менші елементи, фільозофія виходить поза ці межі, так само як у безмежно великім просторі, і поширює, чи пак: звужує ці межі у „безмежно малий“. Коли діло йде про царство організмів, то в ньому межі „великого“ та „малого“ значно поширюються (звужуються), тому, що наука не дає в цій справі ніякої рішаючої теорії.

Природа знає не тільки непереривність, але й скоки. Невідомо, чи в природі не істнує ціла низка „індивідуальностей“, одиниць, — безмежно малих атомів, світів та організмів, у безмежній ріжноманітности величин і довжин, і їх істнування та розвиток піддані законові „скоків“, згідно з їх розмірами та пропорціями. Нинішні інструменти обсервації, телескопи та мікроскопи, не мають змоги схопити реальність таких форм істнування, ні для нашого ока, ні для наших змислів. Звідсіля починається щойно єдиний простір — простір уяви.

Коли випиваємо один ковток свіжої води — гинуть міліярди інфузорій. Коли один промінь ультрафіолетового світла паде на кольонії мікроб — гине в одну мить безліч таких живйн. Чи можуть усі ці мікроорганізми підозрівати, яка є дійсна причина їх загибелі і що ми живемо? У печері, в яку попав Одисей, три його товариші згинуло в пащі Циклопа. Та колиб Циклоп і печера були міліон разів більшими, колиб його великанські розміри не були доступні для очей людей-пігмеїв, тоді нежданна смерть проти товаришів Одисея видалась би таємно-нерозясненою і її розяснювали би собі фантастично. Чи коли користуємося такими анальогіями для розяснення взаємин ріжних живих тіл і неживих організмів Ввесвіту — не відчуваємо на мить, яку ролю грає у розвязці долі людства неперевірена, слаба, а іноколи навіть розпутана людська уява?

О.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашнє (185) число „Діла“ сконфісковано за закінчення передової статті п. н. „Вакаційні дарунки школі й учителям“, за дві новинки, одну увагу про присуд у процесі Єгера та одну увагу в дописах на адресу калуського старости.

— **Володимир Самійленко** перебуває тепер — як довідуємось — у Боярці під Київом в домі інж. Ващенка. Старий схорований письменник вибірається на Полтавщину, до рідного села Сорочинець. Академія Наук у Київі робить заходи задля виєднання йому державної пенсії.

— **Роковини зруйнування Запоріжської Січи.** Дня 14. серпня минуло 150 літ від дня видачі ославленого манїфесту Катерини II. про зруйнування Запоріжської Січи та вивезення останнього кошового отамана Кальнишевського в Соловецький монастир на Білому морю. Память цих ганебних актів московського насильства збереглм народні думи про „Катерину — сучу дочку“ та про „Чорну галку“, що мала принести від „Кальниша“ вісти...

— **Розстріли Поляків.** В Мінську розстріляно 15 Поляків за шпіонажу, ведену в користь Польщі.

— **Кріза золотого.** Півофіціяльно заперечують з Варшави вісткам, наче би захитання золотого стояло у звязку з труднощами при реалізації американської позички. „Уряд, мовляв, здає собі справу з з поваги ситуації і є досить приготований на всілякі замахи на курс золотого. Жадні значніші зміни в ситуації не зайшли“. Дальше старається цей комунікат злагіднити інтерпретацію розпорядження Банку Польського про зворот уділених кредитів.

— **Усунення з обігу 5 золотівок.** Мінїстер фін. Грабскі видав розпорядження, наслідком якого будуть усунені з обігу 5 золотові банкноти першої і другої емісії, з літ 1919 і 1924. Як законний платничий середник істнуватимуть до 31. серпня, а від 31. VIII. до 1. III. 1926 будуть виміньовані на банкноти м-тва фінансів 1925 р.

— **Доразовий суд у Варшаві.** У Варшаві розпочався доразовий суд над трьома комуністами-терористами, справниками т. зв. кріавої пятниці (стріляниня на вулицях Варшави, підчас якої згинув один поліціянт і один студент та ранено кільканалцять осіб. Обвинувачені: Гібнер, бухгальтер 32 літ; Києвскі, токар 23 літ; і Рутковскі, слюсар 32 літ. Боронять адвокати Дурач, Пасхальскі і Родзіньскі. Покликано 31 свідків, яких переслухано на протязі одного дня. Всі обвинувачені ще хорі від отриманих ран: вони підпираються палицями, а Києвскі положився на лавці обвинувачених. Внесення оборони на відложення розправи з огляду на стан здоровля обвинувачених відкинено. Прокуратор домагається присуду смерти. Суд присудив усіх трьох на кару смерти. Оборонці самоходами виїхали до Спали просити през. Войцеховского помилування для засуджених. Президент не скористав із свого права, тому 21. над раном розстріляно всіх трьох обв. на варш. цитаделі.

— **Пілсудскі перед військовим судом?** „Ржечпосполіта“ подає, що Пілсудскі стане перед військовим судом за критику мін. Сікорского і військ. властей.

Звідомлення.

„Кооперативний Банк — „Дністер“ Товариство з обмеженою порукою у Львові, Руська 20 звідомляє своїх членів, що змінений Загальним Збором дня 15-го падолиста 1924 р. статут, зістав через Суд зареєстрований і що речинець до доповнення підвисшеного уділу до висоти зл. 25, минає дня 15. падолиста 1925 р. почім члени, які не доплатили уділів, тратять членські права. *Дирекція.*
225 1-1

Біржа.

Львів, 21. серпня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 6·02 — 6·05, канад. дол. 5·75 — 5·80, чеські кор. 0·17 — 0·18·25, леї 0·02·75—0·03, франц. франк 0·25 — 0·25·50, швайц. фр. 1·04—1·06, анг. фунт 26·00—26·20.

Золото. 20 кор. 22·00—22·20, 20 франк. 20·00—20·20; 20 марк. 25·00—25·20; 10 руб. 27·50—27·60.

Срібло. Австр. кор. 0·45—0·45·50, 5 ав. кор. 2·35—2·38, фльорени 1·20—1·22, рубл. 1·90—1·92, рубель дрібним сріблом 0·86—0·88.

Пшениця краєва ех 1925 23·50 до 24·50, жито галицьке ех 1925 16·50 до 17·00.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Українського наддніпрянського Театру О. Міткевич.
Бучач:
22. VIII. „Сатана“.
23. VIII. „Запорожський клад“.
Чортків, Саля „Сокола“:
25. VIII. „Вій“
26. VIII. „Циганка Аза“
29. VIII. „Сатана“
30. VIII. „Маруся Богуславка“
Копичинці: „Народн. Дім“.
27. VIII. „Вій“
28. VIII. „Маруся Богуславка“ 131 15-?
До Театру потрібні тенори і сопрани.

Український Хор Котка.
Субота 22. VIII. Микуличин.
Неділя 23. VIII. Яремче.
Понеділок 24. VIII. Яремче.
Второк 25. VIII. Надвірна.
Пятниця 28. VIII. Надвірна.
Середа 26. VIII. Битків.
Четвер 27. VIII. Битків. 115 15—?

В приватній гімназії УПТ. в Яворові відбудуться вступні іспити до кляси I—VII в днях 31. серпня і 1. вересня ц. р.; зголошуватись устно або письменно в управі гімназії між 24. та 30. серпня. — До VIII кляси можна прийняти тільки тих учнів, що покінчили деинебудь VII клясу того самого (тобто клясичного) типу: дівчата можуть здавати також вступні іспити. — В тих самих днях відбудуться теж додаткові вписи й поправки. — Управитель гімназії: *Д-р М. Чайковський.* 223 2—3

З української приватної гімназії в Рогатині. Вступні іспити до кляс II.—VII. відбудуться 29. серпня. Вступні іспити до першої кляси 31-го серпня. Вписи до кляс I—VIII що дня. — *Антін Крушельницький.* 169 6—6

Кружок УПТ. в Яворові відкриває з днем 1 вересня ц. р. першу клясу три- (евент. дво-)літньої торговельної школи. Приймається молодь обох полів у віці 14—17 років, що скінчила сім клас народньої або три кляси середньої школи (двійка з латини не є перешкодою), евент. піддається відповідному вступному іспитові. — Учні торговельної школи можуть рефлектувати на прийняття до місцевої бурси. — Всяких інформацій уділює Управа гімназії УПТ. в Яворові. 224 3—5

Управа дівочої гімназії УПТ. в Станиславові (вул. Липова 80) подає до відома, що 1) додаткові вступні іспити до клас II—VII в днях 29. і 31. серпня ц. р., 2) поправки 31 серпня, 3) вступні іспити до I (першої) кляси 31 серпня, 4) вписи що-дня (від 20 серпня). *Н. Даниш.* 221 3—3

На „Рідну Школу“ зложили 25 зол. Вп. Др. Роман і Евгенія з Онишкевичів Гошкі в Купновичах п. Рудки, з нагоди їх вінчання. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа УПТ. 250

Від 25. серпня ц. р. вільні комнати в Зелем'янці. На вересень ціни знижені. Управа літнища Зелемянка, п. Гребенів. 248 1—2

Дрібні оголошення.

ВУГОЛЬ, дрова, купуйте тільки у Калитяка Потоцкого 47 і Кохановкого 4. 247 1—3

ОКРЕМА кімната для 2—3 учеників або учениць з повним удержанням, вул. Шашкевича 4, II. пов. 246 1—1

ВДОВА, середнього віку, прийме місце заряду домом на парохії. Розуміє добре варити і шити і сільську господарку. Ласкаві зголошення Ленчин вул. Декерта ч. 2, I. п. 7. Львів. 245 1—1

ПРИЙМУ на мешкання з харчем ученицю середних шкіл. Зиблікевича 49 III. Вольняковська 255 1—1

УКРАЇНКИ — УЧЕНИЦІ середних шкіл знайдуть приміщення в інтелігентнім домі з старанною опікою. Інформації під адресою: Р. Левицька, Львів — Кентшинського 58. 244 1—3

УЧЕНИК з низших кляс гімназії знайде приміщення і родинну опіку при бездітних. — Поня, вул. Садівницьк 21. 257 1—2

ПОШУКУЮ вправного інструктора до уч. приватистки V. кл. гімн. на цілий рік від 1. вересня. Даю осібну кімнату, харч. Услівя винагороди подати. о. Іван Косоноцький, Никловичі, п. Судова Вишня. 243 1—1

ЖІНКА 35 літ, пристійна, брунетка независима, господарна, лагідної вдачі, зі сином, вийде заміж за симпатичного інтелігентного, характерного Українця на відповіднім становиску. Листи слати до адміністрації під „Оксана“. 240 1—1

ПРИЙМУ дві панночки на мешкання з харчем від 1. вересня п. р. Р. Горбачевська, вул. Иосафата 8. 239 1—1

ПРИЙМУ 2—3 учнів з нищих клас гімназійних з інтелігентної родини. Львів, вул. Блонна 24. 238 1—1

ПОШУКУЄТЬСЯ служачого блища відомість Леопольд Ровенцвайг, Сикстуська 5. 254 1—2

ПОШУКУЮ ІНСТРУКТОРА-(КИ) від 1. вересня п. р. для ученика IV кл. народної. Услівя: Мешкання, ціле удержання і платня після умови. о. Ігнатій Ших, парох в Бітли п. Бориня. 253 1—3

МОДЕЛЬКА до жіночої конфекції потрібна до подорожі. Зголошення до адміністрації „Моделька“. 237 1—1

ПОШУКУЄ посади як дозорцева при камениці замужна середних літ жінка Зголошення до Адміністрації під Звесення. 249 1—1

ІНФОРМАЦІЇ в справах вписів, іспитів, нострифікацій на львівському університеті уділяє, як рівнож полагоджує формальности Василь Комар, Львів, Личаківська 23, з листами п. Терлецького. На інформації прислати 3 зл. (можна в значках). 256 1—2

СТАНЦІЯ для двох учеників низшої гімназії — найрадше філії академічної Гімн. Відомість у п. Островської Львів, вул. Вірменська ч. 3. II. пов. (Народний Дім). 242 1—2

ДВІ студентки прийметься з цілим удержанням евентуально і з грою на фортепяні. Солідна опіка у інтелігентної особи. Відомість з чемности у Вп. Вишневського Духов. Семинар, Львів, вул. Коперника 36. 24 1—2

УРЯДНИЧА РОДИНА прийме 3 учнів з низших клас на мешкання з харчем. Зголошення: вул. Грунвальдська ч. 9, партер на ліво. 217 3—3

СТАНЦІЯ ДЛЯ УЧЕНИКІВ або учениць у Львові в священичій родині в центрі міста. — Відділні кімнати з повним удержанням. Вітцівська опіка. Зголошення в Адміністрації „Діла“ під „Станція“. 213 2—?

ПІДЛЮТЕ, купелеве заведення, 700 метрів понад уровень моря в долинських Карпатах, третій сезон від 20-ого серпня до кінця вересня. Горячі купелі мінеральної води в недугах ревматизму, гістця і пр. Ситківка і круголька. Харч, помешкання і купелі знижені. Комунікація вузькоторовою залізницею запевнена. — Стація залізнича Брошнів на лінії Стрий—Станиславів. 236 2—3

ПРИЙМУ на мешкання з харчем учнів низших гімназійних клас. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Професор“ 231 2—?

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Дня 1. вересня 1925 в 11 год. перед пол. в салі „Народного Дому“ в Городенці відбудуться

Звичайні Загальні Збори

Кружка УПТ. в Городенці зі слідуючим порядком нарад: 1. Отворення зборів і вибір президії. 2. Відчитання протоколу. 3. Звіт уступаючої Старшини. 4. Касовий звіт. 5. Звіт Контр. Ком. і уділення одобрення. 6. Реферат: Начерк діяльности Кружка в 1925/6. р. 7. Вибір нової Старшини. 8. Внесення і запити членів. Городенка, дня 10. серпня 1925. Старшина Кружка УПТ. *Д-р С. Істеревич* вр. голова. *Д-р І. Велигорський* вр. секр. 200 2—3

За редакцію відповідає І. Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10.